

Gulden Spoor voor Economische Uitstraling aan Herman Daems Antwerpen, 11 juli 2017

Geachte minister, parlementsleden, burgemeester, schepenen en gemeenteraadsleden, Orde- en Sporendragers, erevoorzitter, dames en heren en in het bijzonder beste prof. en familie Daems

Bijna 200 jaar geleden schreef Charles Dickens als openingszin voor zijn boek 'A tale of two cities': "It was the best of times, it was the worst of times, het was de tijd van wijsheid en van dwaasheid, het was de tijd van licht en de tijd van duisternis, het was de lente van hoop en de winter van wanhoop." Deze gevleugelde woorden gelden ook in deze tijden en kunnen dus perfect vandaag op onze Vlaamse feestdag herhaald worden!

We starten deze zomer met hilarische nauwelijks te geloven verhalen van protagonisten als een Trump en een Erdogan, met een schandalensoap rond een Majeur en een Peraïta die als een stel omgekeerde Robin Hoods vinden dat naast de Vlamingen ook de daklozen hun crisis moeten betalen, maar ook met horrorverhalen van terroristische aanslagen in Manchester, Londen, Stockholm, Brussel en van een afschuwelijke brand in een torengebouw in de Londense wijk Kensington.

Deze zomer kunnen we bovendien nog worstelen met actuele vragen zoals "waarom is het armoedecijfer en het werkloosheidscijfer in Wallonië en Brussel zoveel hoger dan in Vlaanderen, ondanks de transfers? Waarom subsidiëren we drie organisaties die discriminatie bestrijden met elk naast een Vlaamse ook een Waalse directeur en heel wat personeel? Is dit echt een land van meegaandheid en middelmatigheid zoals prof. Daems gelooft?

En er blijft de eeuwige vraag: waarom zijn wij Vlamingen veel te braaf, te verdeeld en te weinig trots op onze identiteit en op onze mooie Nederlandse taal? (Volgens mij zijn wij trouwens een van de enige volkeren ter wereld die niet fier zijn op hun moedertaal, het Nederlands. Je kunt het ook merken aan de dreigende Dungleish-epidemie in ons onderwijs waarbij beleidsmakers om commerciële en marketingredenen eraan voorbijgaan dat bijna alle Vlaamse jongeren na hun studies in een Nederlandstalige samenleving aan de slag moeten gaan. En dat bovendien de eerste voorwaarde voor een volwaardige opname in onze samenleving de kennis van het Nederlands is. Het geloof in de waarde van onze Nederlandse taal en cultuur blijft essentieel voor de samenhang in onze samenleving. Waakzaamheid en normgerichtheid zijn absoluut aangewezen. Er is niets sociaal ongelijkers dan mensen te laten aanmodderen met hun taal.)

Geachte dames en heren

Gelukkig is dit ook "the best of times", de tijd van wijsheid en van hoop. We zijn vandaag 11 juli en wij vieren onze Vlaamse feestdag, jammer genoeg nog geen officiële vrije dag voor heel Vlaanderen. Voor ons is dit de ideale gelegenheid om de verbondenheid tussen alle Vlamingen hoog in het vaandel te houden, om onze Vlaamse identiteit op de voorgrond te plaatsen, onze samenhang te vieren en verdienstelijke Vlamingen in de spreekwoordelijke bloemen te zetten. Wij doen dat naar aanloop van onze Vlaamse feestdag en tijdens honderden straatfeesten, wijkinitiatieven en verenigingsactiviteiten, evenals tijdens talloze gemeentelijke festiviteiten en stadsevenementen zoals hier vanavond. Op 1 juli reikten wij bijvoorbeeld een Gulden Spoor voor Culturele Uitstraling uit aan Jan Van Doren, de 100-jarige Jan Verroken kreeg de Orde van de Vlaamse Leeuw, op 7 juli

kreeg ook Louis Verbeke een Spoor en gisteren gaven we in het stadhuis van Brugge een Gulden Spoor voor Maatschappelijke Uitstraling aan Luckas Vander Taelen.

Na deze plechtige academische zitting zendt de VRT ons concert 'Vlaanderen Feest!' live uit vanop de Antwerpse Grote Markt als feestelijke afsluiter van deze 11-daagse. Ik nodig u daarvoor alvast graag uit.

Maar zover zijn we nog niet.

Geachte burgemeester, wij zijn u opnieuw zeer dankbaar dat we stilaan naar goede gewoonte op onze Vlaamse feestdag in Antwerpen en in deze prachtige historische locatie een Gulden Spoor voor Economische Uitstraling mogen uitreiken aan niemand minder dan Herman Daems.

En u mag gerust zijn: wij hebben een laureaat gevonden die trots is op zijn Vlaming én Antwerpenaar zijn, hoewel boze tongen beweren dat hij - na jarenlang gesakker dat er in Antwerpen amper geïnvesteerd werd - nu nauwelijks kan geloven dat er iets aan het veranderen is in 't Stad.

Prof. Daems is één van die witte raven die van pendelen tussen de universiteit en de ondernemingswereld een succesformule gemaakt heeft. Dat is ook de mening van de vorige rector van de KU Leuven die hem ooit omschreef als "een van die zeldzame academici die probleemloos de wereld van de wetenschap combineert met die van bestuur en beleid".

Dat Herman Daems bekend staat als een goedlachse man met een positieve inborst en als een genuanceerd bemiddelaar, en daarbij zeer zelden zenuwachtig is, zal hem daarbij ongetwijfeld wel van nut geweest zijn.

Na zijn licentiaatsopleiding in de theoretische fysica en de economie aan de KU Leuven doceerde hij midden de jaren '70 met een proefschrift dat tot de referentienaslagwerken over de strategie en de organisatie van holdings behoort.

2

Na een tussenstop aan de KU Brussel startte Herman Daems in 1982 zijn professorale carrière aan de Leuvense universiteit. Maar hij gaf ook colleges bedrijfsstrategie en corporate governance als gasthoogleraar aan niet de minste buitenlandse instituten zoals de universiteit van California, IESE in Barcelona en de gerenommeerde Harvard Business School.

Samen met de economische historicus Alfred Chandler publiceerde hij als jonge academicus - nu alweer meer dan 35 jaar geleden - een vergelijkende studie over de opgang van de moderne industriële onderneming die vandaag nog altijd tot de klassiekers binnen het vakgebied gerekend wordt. Vandaar heeft hij allicht ook zijn grote aandacht ontwikkeld voor de link tussen onderneming en geschiedenis, en is zijn overtuiging gegroeid dat zonder inzicht in de economische geschiedenis elk grensverleggend vermogen gehypothekeerd is.

Tot aan zijn emeritaat in 2011 bouwde hij vanuit de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KU Leuven een stevige reputatie uit rond strategisch management.

Professor Daems behoort bovendien al heel wat jaren tot de gereputeerde Academia Europae die onder meer een 40-Nobelprijswinnaars tot haar leden rekent.

Onze hoogleraar mag niet alleen prat gaan op een bijzonder vruchtbare academische loopbaan, hij heeft als econoom ook een toch wel indrukwekkend palmares in het bedrijfsleven bij ondernemingen als het toenmalige Belgacom, Glaverbel, Telenet, Barco, Lannoo en andere. Hij was ook een tijd directeur van het European Institute for Advanced Studies in Management. En hij is een van de grote namen van de Vlaamse economie omdat hij jarenlang de baas was van de

GIMV, de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen. En acht jaar geleden werd hij voorzitter van de Raad van Bestuur van BNP Paribas Fortis.

Tussendoor was hij midden de jaren '90 kabinetschef van de toenmalige Vlaamse minister van Economie en Media Eric van Rompuy, waar hij de architect was achter de hervormingsplannen die de VRT een heel nieuw elan zouden bezorgen. Zijn kabinetsleven suggereert dat de politieke structuren hem niet onberoerd laten, en zeker niet tijdens deze tijden van crisis en spanningen. Zo liet hij in een interview in De Tijd van mei vorig jaar noteren dat de collectieve onmacht om tot goede prestaties te komen, niet kan opgelost worden door de federalisering terug te draaien of het huidige knutselbeleid nog jaren verder vol te houden. Daardoor zouden de oude problemen alleen maar opnieuw naar boven komen. Er moet daarentegen iets gedaan worden tegen de drie hinderpalen die een efficiënte collectieve actie in ons land afremmen, nl. machteloosheid, meegaandheid en middelmatigheid.

Herman Daems zetelt eveneens in de jury die de 'Onderneming van het jaar' selecteert. Daar heeft hij de ervaring opgedaan dat de winnaars meestal degenen zijn die erin slagen hun traditioneel product voortdurend heruit te vinden en het zo een nieuwe meerwaarde kunnen geven voor de toekomst.

Zijn credo voor ondernemingen die succesvol willen overleven, is drieledig:

Ze moeten

- ten eerste hun bedrijfsprocessen voortdurend optimaliseren
- ten tweede een gefocuste strategie aanhouden
- ten derde duurzaamheid in het DNA van hun onderneming verankeren.

Of om het krachtig in modieuze Engelse termen te zeggen: ze moeten mean, lean én clean zijn.

In 2011 viel hem de eer te beurt dat een Leerstoel in strategie en ondernemerschap naar hem genoemd werd aan de KU Leuven, met een looptijd van 5 jaar en met een dubbele onderzoeksmissie: rond strategisch management in een bedrijfscontext en rond innovatie en ondernemerschap.

3

Ook na zijn emeritaat viel hij allerm minst in een zwart gat. Hij werd voorzitter van de KU Leuven, geen evidente opdracht leert de recente geschiedenis ons.

Voor de Vlaamse regering ontwierp hij het SALT, het Strategisch plan voor Limburg, na de sluiting van Ford Genk. En vorig jaar nog werd zijn mandaat als voorzitter van de Raad van Bestuur bij BNP Paribas Fortis met vier jaar verlengd, een toch wel opmerkelijk gegeven voor een Vlaming binnen een bedrijf dat overwegend in Franse handen is.

Professor Daems behoort daarnaast tot de selecte groep experts die samengesteld werd om ons voor te bereiden op de gevolgen van de Brexit.

Hoewel hij zelf vindt dat hij door zijn vele bezigheden te weinig aan publiceren toegekomen is, heeft hij toch alles bij elkaar ook nog eens een 14-tal boeken op zijn naam staan zoals recent 'De uitgeputte overheid. Waarom het beleid stukt': "aanbevolen lectuur voor iemand die verder denkt dan de waan van de dag", twitterde Pieter Timmermans op 23 mei jl.)

Ik vernoem ook graag zijn rode boekje 'Verder gedacht' waarin hij een oproep lanceert tot economen en politici om op lange termijn te durven denken.

Kortom: 'De ondernemende professor' zoals hij weleens betiteld wordt, doet al vele jaren lang zijn scoutstotem van 'Vlijtige Das' duidelijk alle eer aan. Het siert hem bovendien dat hij al van zijn 16 jaar samen met zijn echtgenote is. Het illustreert dat hij zeer trouw is aan mensen die hij liefheeft en wil helpen. Dat bevestigden mij ook een aantal bronnen: hij is mentor van een aantal mensen voor wie hij opportuniteiten creëert en die hij betreft bij zijn projecten. Soms moeten ze er wel voor

betalen door gratis iets terug te doen voor een van zijn projecten. Maar die gingen altijd over maatschappelijk relevante zaken en waarvoor je de overtuiging met hem deelde dat het belangrijk was om er iets voor te doen. Bovendien hebben zij in ruil daarvoor een coach en een klankbord van een van de grote namen in de Vlaamse economie met een internationale reputatie en expertise inzake strategisch management en ondernemingsstrategie. Hij is bijvoorbeeld ook de geestelijke vader van de code voor corporate governance die zijn naam draagt.

Als 'academicus out of the box' en als topbestuurder van diverse binnen- en buitenlandse ondernemingen heeft hij bovendien een niet te onderschatten invloed uitgeoefend op diverse generaties economen en handelsingenieurs.

Hij verdient het onbetwistbaar om vandaag - in "the best of times" - in de galerij van dragers van het economisch spoor opgenomen te worden, met voorgangers als Hein Deprez, Fernand Huts en Saskia van Uffelen om maar de meest recente te vermelden die hier in Antwerpen een Gulden Spoor voor Economische Uitstraling mochten ontvangen.

Prof. Daems, minister, burgemeester mag ik u hier op het podium uitnodigen voor de

uitreiking van de Gulden Spoor aan Herman Daems

An De Moor
Voorzitter 11-daagse Vlaanderen Feest!
Voorzitter Beweging Vlaanderen-Europa
E-mail: an.demoor@outlook.com